

me område får en lettelse på 3 mio., og det vil sige, at hvis nu vi bruger sådan den almindelige regnebog og trækker de 2 fra de 3, så ender man altså med en nettolettelse på lige godt og vel 1 mio., og det er jo i hvert fald sandt, og ud over at det er sandt, så er det også en mere dækkende beskrivelse af den virkelighed end det kun at opgive de 2 mio.

Formålet med det her har sådan set været først og fremmest at sikre, at der, hvor man med de erfaringer, vi har fået, kan se, at der var behov for at justere, der, hvor vi vil gøre ting enklere i det hele taget – som miljøministeren sagde, med den pionerindsats, der ligger på det her område – jamen, der var det jo allerede i sin tid en forudsigtelse, at der ville være behov for, og det ville være klogt, at man lavede en revision af loven omkring det her tidspunkt.

Det er så det, vi har lagt frem nu, og jeg glæder mig over, at der har været ganske mange venlige bemærkninger om elementerne i det, som vi her har til behandling, også fra de partier, som ikke var med i sin tid, da det blev gennemført, og derfor også fra mig en åbenhed over for at diskutere med udvalget og partierne.

Jeg synes, det ville være en god ting, hvis vi ved tredjebehandlingen kunne konstatere, at vi havde fået en noget større samling om det her, da alle her i Folketinget, i hvert fald partierne Venstre og De Konservative tilbage i deres regeringstid, også mente, at vi skulle have en betydelig reduktion af CO₂-udledningen. Så er man også nødt til at ville nogle af redskaberne. Nu har vi fået dokumentation for, at her er der nogle redskaber, som faktisk virker i det virkelige liv, og, som miljø- og energiministeren også konkluderer, som samtidig viser, at hvis vi ser på dansk erhvervsliv under ét, så har det ikke været skadeligt, snarere tværtimod, også konkurrencemæssigt.

Aase D. Madsen (DF):

Ja, jeg takker ministeren for bemærkningerne, men det var med hensyn til de der tre måneders renteproblemer, med hensyn til den 100 pct. tilbagebetaling. Jeg skal ikke gøre mig klog på, hvordan millionerne kører frem og tilbage mellem ministeriet og erhvervslivet, men jeg vil da bare spørge: Var det ikke en nemmere metode for at undgå dette renteproblem, at man fratrag afgifterne i den almindelige momsafregning?

Så ville jeg gerne lige spørge, fordi det blev der glemt at give svar på, hvorfor alle fire lovforslag ikke var udsendt til høring samtidig. Vi

har kun høringssvar på L 50 og L 51, vi har ikke på det lovforslag, som vedrører skatteministeren. Ja, det var sådan set det, jeg ville sige.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Til fru Aase D. Madsen kan jeg sige om høringer: Der har været en meget, meget tæt kontakt med erhvervslivet i hele den her proces, også om det forslag, som jeg har præsenteret.

Så var der nogle spørgsmål om, om man ikke skulle afregne på en anden måde i stedet for den måde, man afregner på. Det er, som jeg også replicerede til hr. Kim Andersen, en klog ting, at man tager den slags tekniske spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslagene nr. L 50 og L 51 henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg, lovforslag nr. L 52 henvises til Skatteudvalget, og at lovforslag nr. L 53 henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 56: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Mulighed for øget forældrebetaling i kommuner med en pasningsgaranti).
Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 27/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

René Skau Björnsson (S):

En af de meget vigtige opgaver i vores samfund er at sikre pasningen af de mindste børn. Mulighederne for at løse den opgave forbedres med det her lovforslag. Børnepasningen varetages af kommunerne, de har ansvaret for at gennemføre regeringens pasningsgaranti, men det

har vist sig, at det koster flere penge, end der er, at sørge for en pasningsgaranti. Derfor får kommunerne nu mulighed for at øge forældrebetalingen for en daginstitutionsplads med 1 procentpoint pr. år i tre år.

I Socialdemokratiet ved vi, at der er et ønske i befolkningen om at få sikkerhed for, at børn bliver passet, uanset hvilken kommune man bor i. Vi ved, det er vigtigt for børnene at få mulighed for at tilbringe dagen sammen med andre børn. Det er også vigtigt, at de forældre, der ønsker at arbejde, ikke forhindres i det, fordi der ikke lige er en daginstitutionsplads til deres børn.

Ikke alle kommuner har været gode til at sørge for det nødvendige antal institutionspladser, og de har ønsket en økonomisk gulerod. Nu får de som ønsket guleroden til at nå regeringens mål for pasningsgarantien. Målet er, at alle børn mellem ½ år og indtil skolealderen sikres en plads i en daginstitution senest 4 uger efter barselperioden, og vi har store forventninger om, at kommunerne nu vil efterleve regeringens intentioner.

For Socialdemokratiet er det vigtigt, at lovforslaget ikke stiller de svageste dårligere. Det er sikret i det omfang, at der ikke sker ændringer af praksissen omkring fripladsordningen for de økonomisk dårligt stillede. De vil ikke skulle betale mere, selv om den generelle forældrebetaling stiger.

Det er også vigtigt at understrege, at den øgede forældrebetaling ikke bare er en skatteskrue, som kommunerne frit kan bruge. Der følger nogle store krav med. Kommunerne kan kun kræve den ekstra betaling, hvis de overholder pasningsgarantien, ellers falder muligheden bort. Princippet er: Først pasningsgaranti, derefter den ekstra betaling.

Som kommunerne har lovet, giver det flere forældre mulighed for at få deres børn passet i år 2000 og fremover, og derfor tilslutter Socialdemokratiet sig lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Socialdemokratiets ordfører siger, at det her ikke skal blive en ny skatteskrue, der blot pålægger nogle ekstra udgifter. Men bliver det ikke nemt det, når man i lovforslaget direkte siger, at det økonomiske råderum, der bliver skabt, skal bruges til at udbygge og investere i folkeskolen og i de dagtilbud, der allerede er kendt i dag?

Vil Socialdemokratiet være med til at tænke nyt på det her område og skabe mere fleksibilitet og flere valgmuligheder på børnepasningsområdet, sådan at det her reelt kunne blive noget, der fremmede et varieret udbud af børnepasningsmuligheder, sådan at forældrene kunne få et reelt valg?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er et spørgsmål til hr. René Skau Björnsson. Jeg står her med et gammelt forslag, det er fremsat af følgende: Hr. Jes Lunde, fru Pernille Frahm, fru Hanne Thanning Jacobsen, fru Jytte Hilden, fru Jytte Andersen og hr. Mogens Lykketoft. Det er fremsat den 3. maj 1991, og jeg citerer fra bemærkningerne:

»Efter forslagsstillernes opfattelse bør betaling på daginstitutioner nedsættes, så loftet for forældrebetaling sænkes fra 35 pct. til 25 pct. af driftsudgifterne. I første omgang foreslås loftet sænket til 30 pct.«

Jeg vil spørge hr. René Skau Björnsson: Er det et forkert synspunkt det, der her fra forslagsstillerne gives udtryk for efter Socialdemokratiets nuværende opfattelse, er det et forældet synspunkt, et antikveret synspunkt, eller er det stadig væk Socialdemokratiets synspunkt?

Det er jo magtfulde folk, der står bag lovforslaget, om man så må sige.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Først til Venstres ordfører, fru Eva Kjer Hansen. Altså vi er villige til i Socialdemokratiet at gå meget langt i forhold til at have fleksible ordninger, og det er også sket på en lang række områder. Bare det, at vi inden for de sidste 6 år har fået skabt i hvert fald 140.000 daginstitutionspladser til børn i det her land, viser, at vi er kommet et godt stykke ad vejen og gør en del, og vi har også fritvalgordninger og andet, som giver forældrene en mulighed for at vælge, hvis ellers man har brug for det og står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Til hr. Villy Søvnal vil jeg sige, at det er muligt, finansministeren i 1991 har været med på sådan et forslag. Det er jo stadig væk Socialdemokratiets intention, at vi skal have nogle daginstitutionspladser, som også økonomisk er forsvarlige over for børnefamilier. Det, vi kan sige, er, at bare med pinsepakken har vi det sidste år fået øget fripladsgrænsen, indtægt, husstandsindkomst for, hvornår man kan få en friplads i

daginstitution, som går i den modsatte retning. Som netop sørger for, at vi ikke får nogle sociale skel på grund af daginstitutionspladserne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Ja, undskyld jeg er lidt tungnem, men det stod i hvert fald ikke krystalklart for mig, hvad der er Socialdemokratiets politik. Jeg synes jo, det var en stærk formulering dengang fra hr. Mogens Lykketoft og fru Jytte Andersen med flere, at ikke alene skulle den sænkes til de nuværende 30, men skulle videre til 25 pct.

Jeg vil så spørge: Er det ikke hr. René Skau Björnssons opfattelse, at det her i forhold til positionen i 1991 betegner et tilbageskridt?

Altså, er der ikke længere fra 33 pct., som man nu hæver det til, til 25, end der er fra 30 til 25? Og betyder det i virkeligheden, eller betyder det ikke, at man opgiver den gamle målsætning om at få sænket taksterne? Er det ikke længere socialdemokratisk politik, eller skyldes det alene, at man er blevet fanget af et eller andet – hvad ved jeg – dårligt kammeratskab eller en fornemmelse af, at man har en pligt til at overholde en aftale, der nu er indgået? Det behøver man i øvrigt ikke med KL. For nylig op-hævede vi den om betaling for hjemmehjælp, så det er man ikke bundet til.

Det er vel heller ikke landets økonomiske situation, der er værre i dag end i 1991. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg synes faktisk, at det var nogle positive meldinger, der kom fra den socialdemokratiske ordfører og måske også lidt en åbning i forhold til andre pasningsmuligheder, altså alternative former, og en påskønnelse af fritvalgordningen.

Jeg vil derfor gerne spørge den socialdemokratiske ordfører helt konkret: Vil Socialdemokratiet være med til at drøfte, at det økonomiske råderum, der kan blive skabt ved en øget forældrebetaling, skal målrettes direkte mod frit valg og alternative pasningsordninger i forhold til det, vi kender i dag?

(Kort bemærkning).

Jesper Kiel (EL):

Jeg har også et spørgsmål til hr. René Skau Björnsson: Mener hr. René Skau Björnsson, at det er socialt forsvarligt at hæve – kan man sige – forældrebetalingen for en almindelig familie

med to almindelige lave indtægter? Det er jo konsekvenserne af det her forslag. Det er jo kun folk med en helt uhørt lav indtægt, som har mulighed for en friplads.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Ja, jeg vil sige til hr. Villy Søvnal, at det er Socialdemokratiets politik, at vi skal kunne levere nogle institutionspladser til en forsvarlig pris og helst så lav som muligt selvfølgelig.

Her har vi så helt konkret taget udgangspunkt i en aftale, der er indgået med kommunerne, hvor vi siger: All right, hvis kommunerne vil sørge for, at der bliver lavet nogle flere institutionspladser ud over de 140.000, der er skabt, så vi får bugt med den venteliste, der er til daginstitutionspladser, så er vi parate til med de meget, meget stærke krav, der er til kommunerne, at sige: I må gerne over de næste 3 år hæve prisen på en institutionsplads.

Det har vi sagt o.k. til. Det vil stadig være Socialdemokratiets politik, at det ikke nødvendigvis er den rigtige vej at gå, men i den situation vi står i med de manglende pladser, siger vi, at det er i orden.

Til Venstre vil jeg sige, at vi mener, det allerbedste tilbud, vi kan give til vores børn i det her samfund, og det, som alle forældre i det her samfund prioriterer højest, er de kommunale og andre daginstitutionspladser, der bliver skabt i institutioner, så derfor skal pengene målrettes de muligheder og inden for de rammer, der i dag er i loven, social service omkring pasning af vores børn, og ikke udvidelser på andre områder, som jeg ikke personlig kan forsvare.

Til hr. Jesper Kiel vil jeg sige, at man kan diskutere, hvad uhørt lave indtægter er. Altså fripladsgrænsen er ved en husstandsindkomst på 330.000 kr. for en familie. Og den stigning, vi taler om her, er 42 kr. pr. måned i gennemsnit for en børnehaveplads i de kommuner, der vælger det. Jeg ser helst, at kommunerne siger: Vi kan sagtens løse det her problem uden at lade institutionspriserne stige. Men vi giver kommunerne muligheden for, at det kan de gøre, hvis det virkelig er bremseklodsen for at lave flere institutionspladser.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Grunden til, at jeg kvitterer for hr. René Skau Björnssons fornemmelse af, at det her ikke er den rigtige vej at gå, er, at det tyder på det, jeg

tror man i kirken kalder syndsbevidsthed, og det er trods alt udgangspunktet også dér for omvendelse, kan man sige.

Jeg hørte det også næsten som en efterlysning af et SF-forslag, der tvinger så at sige på rette vej igen, og jeg vil godt høre, om det var rigtig forstået, og om det er et ønske om, at vi efter det her hjælper tilbage på det spor, som jeg synes var vidtgående i sin tid fra Mogens Lykketoft og Jytte Andersen om ikke at standse ved 30 pct., men at gå videre helt ned til 25 pct. Det vil vi gerne hjælpe til med, og jeg hørte det næsten som en efterlysning om hjælp.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg vil sige til hr. Villy Søvnal, at i Socialdemokratiet har vi også nogle gange brug for hjælp fra kommunale folk, også fra andre partier, der ligesom kan presse i en retning, der hedder, at vi skal have det nødvendige antal institutionspladser til den rigtige pris til de danske børnefamilier. Så al hjælp i den retning er kærkommen.

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre er vi enige i, at det er vigtigt, at alle forældre kan få passet deres børn. Dog er det afgørende, at det at få en pasningsmulighed ikke betyder, at det offentlige så også skal bestemme, hvordan denne pasningsmulighed skal være. Børnefamilierne har meget forskellige behov, mange forskellige ønsker til børnepasningen. Og det, vi skal nå frem til, er at give et reelt valg mellem forskellige former for børnepasning.

Jeg er meget forundret over, at der i bemærkningerne til lovforslaget tales om, at væksten i det økonomiske råderum skal målrettes udbygningsbehovet i folkeskolen og på dagtilbudsområdet, herunder investeringer på disse områder. Der ville være mere idé i at skabe en større fleksibilitet og valgmulighed mellem forskellige pasningsmuligheder.

Hvorfor vil regeringen ikke tage hensyn til de familier, som ønsker nogle andre pasningsformer end de traditionelle? Hvorfor må børnefamilierne ikke få lov til selv at vælge? Hvad med alle dem, der har arbejde på såkaldt anormale tidspunkter: sygeplejersker, buschauffører, tjenere? Hvad med alle dem, som ikke bare kan få det til at passe med de almindelige åbningstider i de traditionelle kommunale dagtil-

bud? De har lige så meget ret til en pasningsmulighed som alle andre. Men ofte vil de være i en situation, hvor de almindelige dagtilbud simpelt hen ikke dækker det behov, de har.

Jeg kan forstå, at ministeren ønsker at friholde forældre med hel eller delvis økonomisk friplads for en stigning i forældrebetalingen som følge af dette lovforslag. Ministeren bedes begrunde det.

Og så kan jeg heller ikke lade være med at spørge om: Gælder undtagelsen så også dem, der bruger fritvalgordningen, altså dem, der får tilskud til privat pasning, i og med at de efter lovforslagets bemærkninger jo åbenbart ikke også skal have mulighed for at gøre brug af det større økonomiske råderum?

Hvor mange kommuner forventer ministeren egentlig vil gøre brug af dette? Har ministeren slet ikke lavet nogle vurderinger over, hvor meget administrativt bøv! dette kan medføre i kommunerne? Og hvorfor er der ikke noget økonomisk overslag på de øgede indtægter i kommunerne?

Jeg synes absolut ikke, det er uproblematisk at gennemføre et lovforslag som dette, og jeg forventer, at vi om ikke andet så under udvalgsarbejdet kan få en nærmere beskrivelse af de enkelte elementer.

Som sagt finder vi i Venstre, at den presserende opgave er at skabe større valgfrihed og økonomisk ligestilling mellem børnefamilierne, uanset hvilken børnepasningsordning de vælger.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg har prøvet på det seneste at følge med i Venstres sådan hovedpolitiske udmeldinger, og det har i sig selv til tider været en smule indviklet. Men jeg har forstået, at et af de slogans, der stadig står, hedder: Ingen øget brugerbetaling uden skattelettelser.

Det, vi står med nu, er et forslag om at øge brugerbetalingen til forældre, der har børn i daginstitutioner, og det kommer formentlig til at ske i en situation, hvor der ikke sker skattelettelser. Jeg har også forstået, at Venstre ikke vil insistere på skattelettelser.

Må man deraf slutte, at Venstre ved man jo hvor man har, og Venstre mener, hvad Venstre siger? Så betyder det her, at Venstre ikke stemmer for øget brugerbetaling, fordi det foregår i en ramme, der hedder: ingen skattelettelser.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Ja, det var jo svært at finde ud af, om det var Venstres landsmøde, vi var til, eller førstebehandling af et lovforslag her i Folketinget, når man hørte Venstres ordfører.

Jeg lyttede meget interesseret efter, om der ville være en antydning af, om Venstre ville støtte det her forslag. Og om der også i den her sag er et himmelråbende gab imellem, hvad Venstre mener ude i det åbne land, og hvad Venstre mener på Christiansborg, for mig bekendt er der mange Venstreborgmestre, for hvem det her forslag har været af betydning. Det er faktisk, så vidt jeg er orienteret, bl.a. efter krav fra nogle af fru Eva Kjer Hansens partifæller ude i den kommunale verden, at det her er kommet på bordet, men Venstre har det jo med for tiden ikke at udtale sig om noget som helst politisk, i hvert fald ikke noget som helst, der kan medføre et politisk ansvar eller politiske ubehageligheder.

Så ud over at læse op af partiprogrammet, hvad synes Venstre så om det her forslag? Og synes Venstres ordfører også, at det er fornuftigt, hvad nogle af Venstres borgmestre går og siger, at man skaffer sig lidt penge til yderligere råderum i stedet for den gamle slagsang med frie valg?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Det er egentlig underligt nok. Jeg har lige været i Norge og set, at deroppe er de politiske forskelle lige modsat af Danmarks. Der er det rent faktisk Socialdemokratiet, der ønsker den her ordening, og hvor Venstre stritter imod, men sådan er der så meget.

Jeg vil godt høre Venstres ordfører, om jeg har forstået det rigtigt, at det, Venstre ønsker, er at belønne de borgere, der undlader at tage imod et offentligt tilbud. Altså, hvis man siger nej tak til at få passet sit barn i det offentlige, så skal man belønnes og have nogle penge. Og hvis det er rigtigt forstået, hvor går grænsen så?

Hvis jeg ikke går på et offentligt bibliotek, men hellere vil købe mine bøger i en privat boghandel, skal jeg så også have et tilskud? Og hvis det gør sig gældende for alle offentlige ydelser, at de, der ikke benytter de offentlige ydelser, skal have penge, sådan så de kan gå et andet sted hen, kunne man så ikke lige så godt afskaffe indkomstsatten og så lade folk beholde pengene i første omgang? Så kan de jo selv

om, om de vil betale pengene til det offentlige eller til det private.

Men spørgsmålet til Venstres ordfører er: Hvor går grænsen for den ideologi, man lægger for dagen?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg synes, det er herligt, at hr. Jørn Pedersen er begyndt at lytte til, hvad borgmestrene siger ude omkring. Jeg synes dog måske, det er at gå lidt for langt ligefrem at gøre sig til talsmand for, hvad Venstreborgmestrene siger ude omkring.

Venstres holdning er, at det er ret perspektivløst blot at hæve brugerbetalingen uden at tage en diskussion om: Hvordan kan vi i det hele taget gøre børnepasningen bedre? Og børnepasningen kan blive bedre ved, at vi tager hensyn til de forskellige ønsker og de forskellige behov, der er i børnefamilierne, og det vil jeg gerne have med ind i debatten, fordi jeg synes, vi trænger til et gevaldigt løft på det her område. Og det er så også et svar til de andre spørgsmål: Jeg kan ikke forstå, at vi fra offentlig side udelukkende skal prioritere en enkelt gruppe, nemlig dem, der har brug for børnepasningen i de tidspunkter, eller de perioder, hvor de kommunale dagtilbud er tilgængelige. Jeg synes, vi skal tage hensyn til alle, og det er for mig vigtigt, at der er en økonomisk ligestilling, at vi giver et tilskud til familierne, uanset hvilken pasningsform de vælger, for ellers er der tale om en urimelig prioritering af nogle frem for andre.

Og vi synes i Venstre, at vi ikke skal være så formynderiske over for børnefamilierne, men netop give nogle valgmuligheder, og det er det, som vi synes der er allermest behov for lige nu, og som vi derfor vil presse på for at få nogle drøftelser af, og det er det, der kunne give nogle perspektiver i den her diskussion.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er, fordi fru Eva Kjer Hansen havde det uheld helt at glemme at besvare mit spørgsmål.

Jeg vil derfor godt prøve igen at give fru Eva Kjer Hansen chancen. Venstre siger som hovedslogan: Ingen øget brugerbetaling, medmindre der sker skattelettelser. Er det rigtigt forstået? Hvis det er rigtigt forstået, betyder det så, at Venstre vil stemme imod det her, fordi det kommer i en situation, hvor der med garanti

ikke vil blive givet skattelettelse, men hvor man forøger brugerbetalingen?

Jeg synes egentlig, det må være let at svare på, for svaret må egentlig kunne sammenfattes i ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

At man ikke svarer på et spørgsmål, gør det jo ikke mere sandsynligt, hvad synspunktet er, og derfor er jeg nødt til at gentage i forhold til fru Eva Kjer Hansen: Agter Venstre at støtte det her forslag? Det er jo ret vigtigt at vide, synes jeg.

Og jeg vil godt spørge fru Eva Kjer Hansen: Hvordan var Venstres stilling til det her forslag, da aftalen mellem kommunerne blev indgået, var Venstre da også imod, eller hvordan forholdt det sig egentlig på daværende tidspunkt?

Jeg synes, det er ret vigtigt at få gjort det op her fra talerstolen i dag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Ja, det er jo ret væsentligt at få afklaret, hvor det er, Venstre står henne, hvis man skal kunne følge Venstres tankegang, og måske kunne der oven i købet samles flertal for Venstres ideer om, hvordan man skal indrette det her område.

Men det forudsætter jo altså, at man ved, hvad Venstre mener, og derfor vil jeg også godt gentage mit spørgsmål, som jeg heller ikke hørte noget svar på, nemlig om det er Venstres generelle holdning i forhold til offentlige serviceydelser, at det med hensyn til de borgere, der fravælger en offentlig serviceydelse og skal betales, kun skal være i forhold til børn, fordi det nu lige er dagens tema, eller om det er en generel politik, at enhver borger, der fravælger et offentligt tilbud, skal belønnes for det.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal sige til hr. Tom Behnke, at jeg er dybt forundret over, at hr. Behnke ikke er mere optaget af selve diskussionen omkring børnefamilierne og børnefamiliernes muligheder.

Lovforslaget i dag drejer sig om forældrebetaling og tilbudene på det kommunale område, og det er det, jeg forholder mig til. Og jeg mener, det er dybt urimeligt, at man på den måde forskelsbehandler børnefamilierne, som man gør i dag ved ikke at give en økonomisk ligestilling, uanset hvilken form for pasning de vælger.

Og det er derfor, jeg har sagt, at skal vi diskutere forældrebetaling, så skal det nøje kædes sammen med: Hvad er det egentlig for nogle tilbud, man giver børnefamilierne? Tilgodeser man alle? Kan vi nytænke på det her område? Er der noget perspektiv i at åbne op for nogle anderledes pasningsformer end lige netop dem, vi kender i dag?

Og der vil jeg være dybt skuffet, hvis ikke der fra de forskellige partiers side kommer nogle forslag og kommer nogle ideer og bliver vist en interesse for at tage hensyn til samtlige børnefamilier.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Fru Eva Kjer Hansen havde det uheld at komme til at glemme at svare på mit spørgsmål, og derfor vil jeg stille spørgsmålet igen.

Venstre siger, at man ikke vil være med til en øget brugerbetaling, medmindre der sker samtidige skattelettelse. Da det er en given ting, at der ikke sker skattelettelse i den her omgang, vil det så have som konsekvens, at man vil stemme imod det her forslag, som er et forslag om øget brugerbetaling?

Jeg mener, spørgsmålet er let at svare på. Jeg mener, man kan svare ja eller nej.

(Kort bemærkning).

René Skau Björnsson (S):

Jeg kunne godt tænke mig en uddybning fra fru Eva Kjer Hansen af, hvad behovene er for pasning i dag. Vi har alle muligheder: ung pige i huset, dagpleje, daginstitution, og der er et væld af døgninstitutioner, hvor folk kan få deres børn passet om aftenen og også på andre tider. Hvad er det, man ønsker?

Er målet for Venstre nu sådan et ideologisk bestemt behov, der siger, at mødre, der går hjemme – eller fædre for den sags skyld – skal have penge for at gå hjemme hos deres børn? Og er sådan en udvikling, hvor vi åbner for det, afgørende for Venstres støtte til det her lovforslag?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Ja, det kan undre, at hr. Villy Søvnald ikke hører efter, hvad der bliver svaret på spørgsmålene.

Jeg skal bare sige det én gang til, og det er, at for Venstre er det vigtigt, når vi overhovedet diskuterer brugerbetaling – og jeg kommer slet

ikke ind på størrelse eller niveauer – at det så skal ses i sammenhæng med udbudet i forhold til: Hvad er valgmulighederne? Hvad er det, man skal give en eventuel brugerbetaling for?

Og det er derfor, jeg gør så meget ud af at sige, at vi altså også bliver nødt til at nytænke på det her område og se: Hvad er det reelt for nogle tilbud, vi taler om, når vi overhovedet skal diskutere brugerbetaling?

Til Socialdemokratiets ordfører skal jeg meget gerne sige noget konkret i forhold til, hvad det er, vi ønsker os på området. Vi ønsker os en udbygning af frit valg-modellen. Socialministeren har tidligere oplyst mig i et svar, at der i dag er ca. 166 kommuner, som tilbyder frit valg. Jeg synes, man skulle overveje, om man kunne gøre det til et reelt valg fra børnefamiliernes side at vælge den mulighed. Jeg synes, der skal være bedre mulighed for at benytte pasningsordninger på kryds og tværs af kommunegrænser. Jeg synes, man skal se på mulighederne for at give forældrene mulighed for selv at passe deres børn, hvor meningsmålingerne jo også viser, at der er en massiv interesse for det.

Der er altså nok af forslag at tage fat på. Og jeg er glad for, at Socialdemokratiets ordfører spørger til det, for det er vel udtryk for en vis interesse i at tage fat på en drøftelse af de forskellige muligheder.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg kan forstå, at glæden hos fru Eva Kjer Hansen er så stor, at det ikke lykkedes at få svar på to enkle spørgsmål. Derfor vil jeg gentage dem for sidste gang sådan af hensyn til referaterne fra dette møde og sloganet »Venstre ved man hvor man har«.

Hvad agter Venstre at stemme i forhold til det forslag her, og hvordan blev den her model modtaget af Venstre i forbindelse med KL's aftaler?

Hvis det er sådan, at Venstre ikke ved det, er det jo en ærlig sag. Men så skulle man måske overveje at finde et nyt slogan.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Jens Heimburger som ordfører.

Jens Heimburger (KF):

Hvis jeg skal nå at hente mine børn i dag, er det fristende at starte med at svare hr. Villy Søvnald og hr. Jørn Pedersen, inden de over-

hovedet har nået at stille spørgsmål. Det vil jeg så gøre om lidt.

Det her er jo i virkeligheden et spørgsmål, om det kun er ren brugerbetaling, uden at vi får noget igen. Og det er det, vi vil granske i spørgsmålet.

Vi sagde nej i forrige uge, da vi havde diskussionen om de ældre. Vi kan jo konstatere, at hver uge har vi vore debatter, og vi kan konstatere, at der er både for mange børn og for mange ældre i det her samfund, og det må vi jo så gøre noget ved, og nu er det så børnene i denne her uge.

Hvis vi får noget for noget, og det »noget for noget« er, at vi rent faktisk får en forbedret pasningsgaranti, så mener jeg ikke, det kan sammenlignes med det spørgsmål, der var oppe i forrige uge, hvor vi kunne konstatere, at brugerbetaling udelukkende var et spørgsmål om, at der skulle tages, der skulle ikke gives noget; det var spørgsmålet om betaling for hjemmehjælp.

Jeg synes sådan set godt, at man kan give kommunerne den her mulighed. Og derfor vil vi også nøje granske de regler, der følger med, for, hvad en pasningsgaranti så egentlig er, og hvis de er gode nok, jamen så vil vi være positive over for at kigge på det her forslag.

Vi er ret optaget af, at forældrene har en ordentlig økonomi. Derfor har vi også tidligere foreslået, at man kiggede på, om man dog ikke skulle omlægge børnechecken, sådan så man fik en større del af børnechecken på det tidspunkt, hvor man har mest brug for pengene, nemlig når børnene er yngst, ikke mindst i alderen 0-3 år, hvor institutionspladserne som bekendt er dyrest. Så vi har altså bidraget i den her debat til, at man måske godt, uden at det kostede flere penge, kunne omlægge tingene.

Jeg vil sige, at der ikke er nogen tvivl om, at nogle steder vil kommunerne, som allerede har en form for pasningsgaranti, kun nøjes med at indføre brugerbetaling, det er vi godt klar over. Og der kan man så diskutere, om det er rimeligt, om vi er ude i en glidebane.

Jeg kan konstatere, at der er tale om en ordning over 3 år, og derfor er der også grundlag for virkelig i detaljen at diskutere, hvor hårdt det går ud over de her familier. Altså, i praksis er der tale om, at langt de fleste har brug for den her pasningsgaranti. For langt de fleste er det ikke et spørgsmål om, at så bliver man bare hjemme. Der er det et spørgsmål om, at man

skal tilbage til et job, man har noget, man skal have til at hænge sammen i sin dagligdag.

Så derfor er vi positivt indstillet over for forslaget, der giver denne her øgede handlefrihed.

Villy Søvnald (SF):

Indimellem kan man med meget stor fordel dykke tilbage i historien og se, hvad folk engang mente, og se, om standpunkterne har forandret sig. Fordelen er jo, hvis man oven i købet diskuterer præcis det samme emne, for så kan man diskutere det med meget stor præcision.

Jeg nåede at sige under de korte bemærkninger, at sidste gang, Folketinget diskuterede satsene for forældrebetalingen, var i forbindelse med et forslag fremsat den 3. maj 1991, og dengang sænkede et flertal rundt om den daværende borgerlige regering som bekendt satsene fra de 35 pct. til 30 pct.

Man kan blive endnu mere inspireret, hvis man derefter går ned og læser debatten fra dengang. Der var virkelig stærke børnepolitiske indlæg om nødvendigheden af at komme børnefamilierne økonomisk til undsætning. Jeg havde det selv sådan, at jeg syntes, det var så stærke indlæg, at man næsten kunne tro, ordførerne mente det, de sagde.

F.eks. sagde den daværende socialdemokratiske ordfører Jytte Hilden: »Vi fortsætter kampen for en yderligere nedsættelse til de 30 pct.« Ganske stærke ord lige efter 1. maj. Men det er klart, at så bliver man endnu mere inspireret, når man læser i bemærkningerne og ser ikke alene 30 pct., men en sænkning til 25 pct. og ser, at mange af dem, der på det tidspunkt var med, stadig væk betræder fremmelige poster i Folketing og regering. Det var Jytte Hilden, det var Mogens Lykketoft, det var Jes Lunde osv. Det er klart, at når man oplever det, så kan man i sine allermost triste øjeblikke komme til at tro, at den socialdemokratiske takspolitik er ét, når partiet er i opposition, og det stik modsatte, når det er i regering. Det ville jo ikke være rart; det ville oven i købet være sølle.

Der peges i øvrigt på en anden begrundelse dengang, som stadig har gyldighed, nemlig at takststigningerne har været langt større end prisudviklingen. Det forhold er i dag fuldstændig parallelt. En opgørelse fra Bureau 2000 viser, at taksterne fra 1998 til 1999 er steget med 5,9 pct. i en periode, hvor prisudviklingen generelt er steget med 1,8 pct., og det vel at mærke inden den her aftale får betydning, inden loftet hæves.

Forslaget her er i lodret modstrid med servicelovens børnepolitiske målsætninger; det er i åbenlys strid med de børnepolitiske målsætninger, der har været bærende i 90'erne, og det er med FOA's ord stik imod den politik om at lette børnefamiliernes vilkår. Undskyldningen er så, at man får noget for pengene, nemlig en pasningsgaranti, og lovforslaget indeholder en bemyndigelse, hvorefter socialministeren fastsætter nærmere regler om pasningsgarantien, herunder om frister for anvisning af pladser samt en særlig forhøjet forældrebetaling.

Det, der er åbenbart, er, at KL har et ønske om det, KL kalder fleksibilitet. Det betyder, at man vil undgå stramme, bindende regler, og man har fået medhold; i forhold til det første udspil er det som bekendt allerede blødt op. Jeg tror, det bliver blødt op flere gange.

Jeg synes også, det må give anledning til overvejelse, hvis nu der kom en regering, der havde en anden politisk farve. Er det klogt at udstyre en sådan regering med en sådan bemyndigelse? Og får man i virkeligheden noget for den her kæmpestore indrømmelse, som er et tilbageskridt?

Vi har fra SF's side tilbudt regeringen at gennemføre en reel garanti, uden at forældrebetalingen steg. Vi gik slet ikke så langt som de opstemte toner dengang fra maj 1991 om at gå helt ned på 25 pct., for det ville formentlig have af født en anklage om overbud – det vil jeg tro – og det ville være at gå ganske langt. Så langt gik vi slet ikke; vi gik bare så langt, at vi ville fastholde. Derfor betegner det her et kolossalt børnepolitisk tilbageskridt, som SF i sagens natur ikke kan støtte.

Vi har kun et enkelt hængeparti; det er Venstre. Jeg ville alligevel godt have svar på et meget enkelt spørgsmål fra Venstre. Kan Venstre virkelig efter dette her støtte lovforslaget og fastholde tesen om, at man ikke går ind for øget brugerbetaling, hvis der ikke sker skattesænkninger? Jeg kan ikke forstå, at et oplyst folketingsmedlem ikke er i stand til at besvare så enkelt et spørgsmål.

Inge Refshauge (DF):

Lovforslaget her vil give kommunerne med en såkaldt pasningsgaranti ret til opkræve en større forældrebetaling i pasningsordningerne. Det lyder jo sådan set rimeligt nok. Kommunerne opretholder deres garanti på en plads i et pasningstilbud, så forældre, der har brug for en plads, kan få den. Det er vigtigt, og alle ved jo,

hvad det koster at have pladsgaranti. Men alligevel er vi i Dansk Folkeparti ikke særlig begejstrede for den forhøjelse af forældrebetalingen, som i år 2002 vil ende med 33 pct. Men vi skal jo være realistiske, og vi ved godt, hvad det koster kommunerne at give den garanti, men vi er en lille smule bange for, at det her bliver en blankocheck til kommunerne, for at de efter år 2002 fortsat kan forhøje med 1 pct.

I Dansk Folkeparti er vi tilfredse med, at fripladserne for de dårligst stillede forældre bliver fastholdt, ligeledes at de delvise fripladser ikke er omfattet af forhøjelsen, som på et eller andet tidspunkt muligvis kunne kræves af disse forældre.

Dansk Folkeparti kan godt se hele ideen i dette lovforslag, og vi ser da også, at der er givet grønt lys i forhandlingerne med Kommunernes Landsforening.

Vi vil gå ret positivt ind i udvalgsbehandlingen, men vil forbeholde os ret til at stille nogle spørgsmål med hensyn til forslaget, f.eks. om et muligt loft over stigningerne efter år 2002, så kommunerne ikke fristes til at fortsætte stigningerne med 1 pct. om året. Det vil vi meget gerne have en snak om i udvalget.

I øvrigt mener vi, at dette forslag hindrer fritvalgsprincippet i børnepasningen, og vi så hellere et pengene følger barnet-princip, for børnefamilierne har jo mange forskellige behov, men vi ser på det i udvalget.

At der lægges flere byrder på børnefamilierne, er Dansk Folkeparti altså ikke særlig varm på; det skal pointeres her. Så set her og nu, som det ligger, kan vi ikke støtte lovforslaget, men lad os se, hvad udvalgsbehandlingen bringer.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Hvis man spørger kommunerne, om de gerne vil kræve flere penge op fra borgerne, får man det overraskende svar, at det vil de gerne, og hvis man begynder med princippet om at hæve taksterne procentvis, vil de sikkert heller ikke have noget imod det.

Nu er det jo sådan, at Centrum-Demokraterne ikke ønskede at medvirke til kommuneaftalerne, dem støttede vi ikke. Så jeg er jo ikke forpligtet af noget med hensyn til et løfte, der er givet på daværende tidspunkt. Derimod er jeg forpligtet af det, som jeg selv sagde heroppe fra, da jeg i forbindelse med den børnepakke, der skulle komme, efterlyste noget om indholdet, og det her stemmer meget dårligt med ønsket om at få et indhold med noget tryngde i. Det var

der jo slet ikke, og det er der sandelig heller ikke i det her.

Det, staten ønsker, er at sætte skub i pasningsgarantien, som jeg i øvrigt synes går rigtig godt. Det er ikke nogen dårlig udvikling, der er i kommunerne på det her område, men der kan være et spørgsmål om, hvor lang tid det skal tage. Men det, man ønsker at gøre fra statens side, er at motivere kommunerne til at få pasningsgarantien fuldt udbygget ved at tage pengene fra forældrenes lommer. Det er en form for motivation, som man bruger på mange andre områder, men dog har det været mellem forskellige administrative lag, altså amter og kommuner, og i det her tilfælde ville jeg ønske, man havde syntes, det skulle række lidt bredere.

Men det, jeg er kommet frem til, er så, at CD ikke ønsker at støtte forslaget, for jeg har stærke følelser imod det princip, som er indført, og derfor kan jeg ikke medvirke til det.

Der er i dag blevet efterlyst klar tale, og det kan vel næppe være mere klar tale: altså ingen stigning i forældrebetalingen, men meget gerne under udvalgsbehandlingen en synliggørelse af, hvad regeringen har tænkt sig at bruge pengene til.

De andre problemer, der kan være på området, har jo også været nævnt, bl.a. om fripladsgrensene følger med op. Og det, man gør fra regeringens side, stemmer ikke overens med det, man siger man gerne vil, og sådan ved jeg det nogle gange kan være, at man er tvunget til det, men det ønsker vi ikke at medvirke til.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte dette lovforslag, som kan hjælpe de kommuner, som gerne vil indfri en pasningsgaranti, men hvor økonomien hidtil har givet dem vanskeligheder med hensyn til at gennemføre en sådan garanti.

Formålet er at sikre alle forældre pasningsmuligheder for deres små børn.

I øvrigt kan kommunerne jo opfylde pasningsgarantien efter de bestemmelser, som ligger i de nye sociallove fra 1997.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg må hellere sige med det samme, at Enhedslisten ikke er med på dette her, for vi ønsker ikke at give kommunerne mulighed for at sætte forældrenes andel af driftsudgifterne op i de næste 3 år.

I loven om social service står der i § 7: »Kommunen sørger for, at der er det nødvendige an-

tal pladser i dagtilbud til børn, med henblik på at give pædagogiske, sociale og pasningsmæssige tilbud.« Den tidligere bistandslov havde en tilsvarende formulering i § 69. Det har altså mindst siden bistandslovens ikrafttræden i 1976 stået i loven, at kommunerne skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i dagtilbud.

Hvis man tager lovtæksten for pålydende, er det nødvendige antal pladser selvfølgelig det antal, der er brug for, dvs. de pladser, som forældrene skriver deres børn op til, plus dem, som socialforvaltningen skal bruge som hjælpeforanstaltninger for truede børn og unge. Konklusionen er altså, at pladsgarantien overhovedet ikke er noget nyt; den har faktisk hele tiden været der.

At virkeligheden så har været anderledes, er selvfølgelig noget helt andet, for flertallet af landets kommuner har i årevis overtrådt loven uden at have været udsat for sanktioner. Det har i adskillige år mere været reglen end undtagelsen, at folk, der har været modige nok til at få børn, samtidig selv har skullet skaffe pasning til det nye familiemedlem, når barselorloven var slut, og masser af forældre og selvfølgelig især mødre har derfor måttet opgive deres arbejde eller tage orlov i kortere eller længere tid. Resultatet har selvfølgelig været en dårlig økonomi i familierne.

Før børnepasningsorloven blev indført, var muligheden for at få en indtægt at få kontanthjælp, hvis man var berettiget til det. I dag er den at få 60 pct. af dagpengemaksimum.

Der er også mange børn, som er blevet passet under mere eller mindre tilfældige forhold såsom af sorte dagplejemødre eller i ordninger, der er strikket sammen af skiftende barnepiger inden for og uden for familien, og det har tit gjort de første år af barnets tilværelse til en stresset og utryg tid for både barnet og forældrene.

Heldigvis afbøder pinsepakken nogle af de dårlige virkninger i det her lovforslag. Pinsepakken betyder jo, at grænserne for både en hel og en delvis friplads er blevet forhøjet væsentligt, og at de lavindkomstfamilier, der får glæde af den forhøjelse, er fritaget for en eventuel stigning i forældrebetalingen. Men det betyder jo ikke, at forslaget kun rammer økonomisk velstillede familier. En familie med to faglærte mindstelønninger overskrider grænsen for en delvis friplads. Så er moderen kassedame og faderen pedelmedhjælper på kommuneskolen, risikerer man, at forældrebetalingen stiger med

10 pct. mere end den almindelige pris- og lønudvikling. Det er ikke rimeligt.

Statsministerens nytårstale sidste år med den berømte sætning, om vi ikke kunne gøre det lidt bedre, handlede jo bl.a. om børnefamilierne. Men Enhedslisten tror altså ikke, at der er ret mange forældre, der vil opleve det som en forbedring af deres forhold, at de kommuner, der i årevis har forsømt deres pligt til at sørge for de nødvendige dagtilbudspladser, nu skal belønnes med en ekstra brugerbetaling, hvis de tager deres ansvar alvorligt.

Enhedslisten er altså ikke med på det her.

Tom Behnke (FRI):

Lad mig slå det fast med det samme: Frihed 2000 støtter lovforslaget fra ministeren. Men når det så er sagt, vil jeg også godt understrege, at det egentlig er et noget tyndt forslag, ministeren er kommet med.

Hvis man skal svinge lidt til den ene side, kan man jo sige, at de minimale stigninger, der kommer til at ske, vel ikke vil give andet end noget decimalfnidder ude i kommunerne, når de skal beregne, hvad forældrebetalingen skal være. Det er jo meget små stigninger, og hvis de yderligere splittes op i 12 månedlige beløb, bliver det vel et spørgsmål om, hvorvidt kommunerne ikke kommer til at bruge alle pengene på ren administration. Men lad det nu ligge.

Det andet, der ligger i det, er, at hvis regeringen virkelig mente, at der skulle være en pasningsgaranti, kunne man jo bare vedtage det, for der har altså været vedtaget i stribevis af hensigts erklæringer her i Folketinget om, at der skal være en pasningsgaranti, og dem kunne regeringen jo bare ophøje til lov, så det var vedtaget én gang for alle.

Se, vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at problemet omkring manglende børnepasning nogle steder kunne løses meget nemt og behændigt, for jeg ved fra min tid som kommunalbestyrelsesmedlem, at vi lavede nogle beregninger, der gik ud på, at hvis man simpelt hen indførte en regel, der hed, at hvis en eller begge forældre bliver arbejdsløse i en kortere eller længere periode, er de forpligtede til at tage børnene hjem, så ville man med et fingerknips omgående have en pasningsgaranti, for så ville der være plads til alle de børn, der har behov for pasning. Så nemt kan det gøres.

Og når man har været så uheldig, at man er blevet arbejdsløs, vil det jo ikke være til nogen skade, at man så i en kortere eller længere

periode har sine børn hjemme. Det giver da en en kærkommen mulighed for at være sammen med ens børn. Altså, de forældre, der hver eneste dag brokker sig over, at de skal arbejde så meget for både at kunne betale skat og mange andre ting og derfor har så lidt tid sammen med deres børn, får en kærkommen lejlighed til at være sammen med deres børn, hvis de i en kortere eller længere periode beklageligvis er ledige. Så nemt kunne det gøres, men det vil man jo ikke være med til. Nej, nej, alle skal have mulighed for at få passet deres børn.

Man kunne jo også gå ind og se lidt på, om det overhovedet behøver at koste mere. Behøver det at være dyrere at lave en pasningsgaranti? Behøver det overhovedet at koste så meget at passe børn, som det gør i dag? Nej, det gør det ikke. Men hvorfor koster det så så meget? Ja, vi har jo i nogle kommuner ude i landet set eksempler på, at man for at støtte de almennyttige boligelskaber fastsætter en husleje, der er to-tre gange så høj som normalt. Det er ikke hæderligt, og det betyder jo så, at selv om forældrene kun betaler en del af børnepasningsprisen, stiger deres andel.

Det andet, der gør sig gældende med hensyn til, at priserne er så høje, som de er, er jo, at kunderne, forældrene og børnene, ikke ser den fulde pris for det produkt, de modtager. Og det er klart, at hvis man kun betaler 30 pct. af de omkostninger, der er, synes man egentlig, prisen hænger meget godt sammen med det produkt, man får, men det gør jo altså, at den samlede pris uhindret kan stige, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Derfor er vores forslag i Frihed 2000, at den optimale løsning ville være, at der skulle være 100 pct. forældrebetaling. 100 pct. forældrebetaling ville også omgående bevirke, at der ville være helt frit valg i forhold til, hvilken pasningsform man ønsker – fuldstændig som Venstre gerne vil; de vælger så bare en anden løsningsmodel, som administrativt er langt dyrere og helt u håndterlig. Med 100 pct. forældrebetaling kunne forældrene selv vælge, om de ville have barnet passet offentligt og i givet fald i hvilken offentlig institution, eller de ville have det passet privat, enten i en privat institution eller hos private mennesker i øvrigt, eller de selv ville passe deres børn?

Det ville man kunne gøre. Men en 100 pct. forældrebetaling forudsætter naturligvis, at der så er nogle tilsvarende skattelettelser, og det er jo så dér, vi i Frihed 2000 tidligere har fremsat

forslag om et såkaldt familiefradrag, hvor vi siger, at børnefamilier har brug for at have et større fradrag og derfor skal have lov til at udnytte børnenes uudnyttede personfradrag.

Hvis man indførte 100 pct. forældrebetaling, ville det gøre, at der ville blive en helt anden prisdannelse, og det ville også betyde, at kvaliteten ville blive helt anderledes forbedret, for det er klart, at når man betaler den fulde pris, vil man også stille krav med hensyn til kvaliteten i det, man betaler for.

Man kan sige, at det her forslag går i retning af at indføre 100 pct. forældrebetaling, for over de næste 3 år tager man jo 1 pct. ad gangen, og så er det jo fristende at stille et ændringsforslag til lovforslaget om, at man ikke skal stoppe i år 2002, men simpelt hen fortsætte over de næste 70 år, indtil man når op på 100 pct. forældrebetaling.

Det ville være fristende, men jeg tror næppe, forslaget ville få flertal her i Folketinget, så mon ikke det bare skal blive ved den politiske tilkendegivelse.

Det, der mangler i forslaget her, er jo altså, som det har været sagt før, de modsvarende skattelettelser. Dem har vi ikke set noget til. Men vi betragter i Frihed 2000 de små ændringer her som så små, at det nok går endda. Så vi støtter lovforslaget.

Tove Videbæk (KRF):

En af intentionerne bag dette forslag er, at alle forældre skal have ret til at få en pasningsmulighed for deres små børn, fra de er 26 uger gamle og indtil skolestart. Princippet i lovforslaget mener jeg er positivt, men betingelsen er naturligvis, at pasningsgarantien skal defineres ens i alle kommuner.

Reglerne om økonomiske fripladser justeres samtidig, således at forældre, der har en hel eller delvis økonomisk friplads, bliver friholdt, idet indtægtsgrænsen for fripladser er hævet. Det betyder, at muligheden for opnåelse af en økonomisk friplads ikke ændres for de dårligst stillede. Og enlige forældre vil i de fleste tilfælde, med mindre denne ene indtægt er relativt høj, kunne få et forholdsvis stort tilskud til nedsettelse af forældrebetalingen. Søkenderabat ten er der heller ikke pillet ved. Så de økonomisk dårligst stillede familier bliver altså ikke ramt af dette lovforslag.

For Kristeligt Folkeparti er det helt i orden, at man betaler lidt mere for denne service.

Mange kommuner arbejder på at opfylde pasningsgarantien, og denne mulighed for at tage en højere forældrebetaling vil hjælpe dem med en udbygning eller forbedring af de fysiske rammer, hvor det er nødvendigt.

0-6-års-området har i de sidste 10 år været inde i en meget kraftig udvikling med hensyn til ressourceforbrug i dagpasning, og derfor er der brug for denne ekstra tilførsel af midler.

Kristeligt Folkeparti har det helt fint med, at brugerne betaler op til 33 pct. af udgifterne hertil.

Grundlæggende så Kristeligt Folkeparti dog hellere, at flere af de allermindste børn blev passet mere af deres forældre, i hvert fald noget af tiden. Danske småbørnsforældre er de mest udearbejdende overhovedet.

I perioder tales der meget om børnechecken, og man taler om, at rige familier ikke skal have så stor en børnecheck som mindre velstående familier. Og så er denne børnecheck dog kun, hvad man kunne kalde den lille børnecheck, for den største børnecheck, familierne får, er dog den børnecheck, som det offentlige lægger i daginstitutionen. Her lægger det offentlige i gennemsnit 88.000 kr. for en vuggestueplads og 44.000 kr. for en børnehavplads. Og denne den største af alle børnechecks får alle familier, både de rige og de fattige. Oven i denne store børnecheck får de mindre velstående familier så et ekstra tilskud i form af, at deres egenbetaling nedsættes i forhold til deres indtægter.

Så når vi taler om børnechecken, mener jeg, at det er denne store daginstitutionsbørnecheck, man først og fremmest burde kigge på, og det er på en måde det, vi gør med det her forslag: Brugerbetalingen går en lille bitte smule op, så forældrene selv betaler op til 33 pct., men det betyder dog stadig, at det offentlige betaler mindst 67 pct.

Så i Kristeligt Folkeparti ser vi frem til en positiv behandling af dette lovforslag.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg må jo være ærlig og sige, at der har været en lidt blandet modtagelse af lovforslaget her. Det kan jo hænge sammen med, at der er dele af Folketinget, der støtter den ene halvdel af det, og dele af Folketinget, der støtter den anden halvdel. Men der har jo bestemt også været ordførere, der har været positive, og det vil jeg da gerne sige tak for.

Jeg synes selv, det er et godt lovforslag på den måde, at vi her for alvor har taget hul på at

sikre en pasningsgaranti, og det vil sige at sikre, at forældre har en klar viden om, at de kan få passet deres børn, hvis de har behov for det. Og jeg tror, at vi om 5-10 år vil undre os over, at vi overhovedet har haft denne lange periode i vores samfund, hvor der var lange ventetider, og hvor det var usikkert, hvornår man kunne få passet sit barn, selv om man havde et meget påtrængende behov, fordi man havde et arbejde, man skulle passe.

Når forslaget her giver kommunerne mulighed for at hæve forældrebetalingen, hænger det jo sammen med, at der er et finansieringsbehov ude i kommunerne, fordi der er en lang række meget påtrængende opgaver, hvor de finansieringsmuligheder, der er i dag, ikke altid står mål med de opgaver, der faktisk skal løses.

Og når det er socialt forsvarligt at give kommunerne mulighed for at hæve forældrebetalingen, hænger det jo også sammen med, at der er sket en meget afgørende udvikling i fripladsgrænserne, siden der i slutningen af 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne var en debat om forældrebetalingens størrelse, hvorefter grænserne for fripladser blev hævet meget betragteligt.

Der er jo også sket en udvikling i børnefamiliernes økonomi, hvad der fremgår af den store statistiske undersøgelse »Tal om børn«, der viser, at børnefamiliernes realindkomst er blevet forbedret ganske væsentligt siden skattereformerne i midten/slutningen af 1980'erne og op igennem 1990'erne.

Så denne mulighed for at hæve forældrebetalingen skal jo ses i relation til børnefamiliernes samlede økonomi.

Der er også den fordel ved forslaget her, at ansvaret for at sikre, at der er en børnepasningsgaranti, ligger hos kommunerne, og ordningen er lavet sådan, at det er meget nemt at kontrollere og vurdere, om kommunerne også overholder pasningsgarantien.

Det er i øvrigt tilsynsrådene, der skal være klageinstanser og vurdere, om der så er den pasningsgaranti, der skal være, hvis man har hævet forældrebetalingen. Så på den måde er det ikke nogen bureaukratisk ordning.

Jeg har også lidt svært ved at se, hvorfor denne ordning nødvendigvis skal kædes sammen med, at man ændrer de pasningsmuligheder, der er. Og jeg mener faktisk, at der i dag er meget vidtgående frie valg for forældrene. Der er jo puljeordninger, som forældrene har mulighed for at benytte sig af, og i en lang række

kommuner er der frit valg-ordninger, hvor der også er mulighed for at ansætte en i eget hjem, og som andre har nævnt, er der også natbørnehaver og andre former for tilbud.

Hvis man skal gå ad den vej, som fru Eva Kjer Hansen nævner: at man i højere grad skal pålægge eller tvinge kommunerne til at have en frit valg-ordning på en række punkter, så er det jo et ret mærkbart indgreb i det lokale selvstyre, hvor jeg tror, vi vil få nogle ret stærke reaktioner fra kommunerne. Så det er ikke så ligetil at lave den form for udvidelse, som fru Eva Kjer Hansen nævner.

Fru Eva Kjer Hansen spurgte også om, hvor mange kommuner der vil benytte ordningen, og dér kan jeg sige, at Kommunernes Landsforening har lavet en undersøgelse, hvor man har spurgt kommunerne. Og i de meldinger, vi har fået fra Kommunernes Landsforening, har omkring 160 kommuner sagt, at de er positive og gerne vil bruge ordningen, og det er jo egentlig et ganske stort antal kommuner, der har sagt, at de er interesserede.

På den baggrund er det også min vurdering, at Kommunernes Landsforening er positiv over for at indføre ordningen, selv om man jo i starten har ømmet sig lidt over, at den pasningsgaranti, der er beskrevet i lovforslaget, er så detaljeret. Men det er den altså for at sikre, at der ikke opstår et stort gråzoneområde, hvor man er i tvivl om, hvorvidt det er det ene eller det andet, og vi så skal have en masse klagesager og ankesager og tilsynsrådssager. Det er min klare overbevisning, at det slipper vi for, sådan som ordningen her er strikket sammen.

Så jeg håber på, at nogle af de ordførere, der ikke var så klare i deres meldinger, vil ende med at kunne gå ind for lovforslaget, så vi kan få det vedtaget i overensstemmelse med kommunernes ønsker.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Socialministeren holdt på et punkt en meget klar tale, synes jeg, nemlig med en meget klar afvisning af Venstres tanker om en sammenkædning med valgmulighederne osv., og det var næppe nogen tilfældighed, for den klare afvisning har jo været meldt ud som et af de store temaer i de kommende finanslovforhandlinger.

Det må jo så betyde, når vi summer op, hvem der ikke kan stemme for forslaget i dag – det plejer vi jo at bruge førstebehandlingen til, fordi

partierne her giver deres principielle synspunkter til kende – at Venstre ikke vil være i stand til at støtte det her forslag, for når man hverken får skatterne sænket eller får flere valgmuligheder, må det fremgå af hele Venstres argumentation i dag, at så vil man stemme imod. Men jeg vil spørge ministeren, om det ikke var et klart signal i forhold til de kommende finanslovforhandlinger, at Venstre ikke får noget som helst med hensyn til tankerne om øget valgfrihed.

Så bare den afsluttende bemærkning, at man jo altid kan sige, at situationen nu er en anden, når man mener det stik modsatte af, hvad man mente for 8 år siden, for på den måde vil situationen altid være anderledes; men jeg synes nu, det er ærgerligt, at Socialdemokratiet fraviger det meget vidtgående princip, der i 1991 var om at sænke egenbetalingen, og i stedet bevæger sig den anden vej. Det er vi skuffede over i SF.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil godt sige til hr. Villy Søvnal: Det er jo lidt pjattet at spørge på den måde, for hr. Villy Søvnal ved selvfølgelig godt, at når det er lagt op med så brede vendinger af Venstres ordfører, som det er tilfældet, kan jeg ikke stå her og komme med nogen form for klare afvisninger, for der var jo ikke noget klart bud på, hvad det var, der skulle sættes i stedet for.

Så selv om jeg godt ved, at det er ønsketænkning hos hr. Villy Søvnal, at han gerne ville have, at det var sådan, så kan jeg desværre ikke give ham den garanti, han gerne vil have. Jeg undrede mig lidt over nogle af de punkter, der var i det, fru Eva Kjer Hansen sagde, men jeg forventer da, at de bliver konkretiseret, og så må vi jo se, hvad der dukker op, og det vil så indgå i de videre forhandlinger.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 57: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Ændring af forsikringsordningen for private arbejdsgivere og forsikringsordningen for selvstændige, ændring af beskæftigelseskravet over for arbejdsgivere samt udvidelse af den fleksible barselorlov).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 27/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Som bekendt lægger finanslovforslaget for år 2000 op til en række besparelser fordelt på forskellige ressortområder.

På socialministerens område har regeringen valgt i dette lovforslag at foreslå besparelser på tilsammen 262 mio. kr. fordelt på flere områder. Bla. har regeringen valgt på lige fod med, hvad private forsikringselskaber gør, at varsle en præmieforhøjelse for de forsikringsordninger, som mindre, private arbejdsgivere og selvstændige kan tegne til dækning af sygedagpenge.

I sin enkelthed går forslaget ud på, at statens tilskud til betalingen af disse forsikringsordninger reduceres med ca. 104 mio. kr. for ca. 40.000 mindre, private virksomheder og med ca. 40 mio. kr. for små 100.000 selvstændige.

Disse tal sætter sådan set omfanget af erhvervslivets økonomiske belastning lidt i relief og viser i den sammenhæng, at det er meget små beløb, der er tale om for de enkelte virksomheder og selvstændige.

Jeg vil også godt give udtryk for, at vi er tilfredse med, at forslaget tilgodeser de arbejdsgivere, der har indgået en § 28-aftale med de ansatte.

Ligeledes er vi tilfredse med, at der ikke ændres i de nuværende regler vedrørende fleksjob og jobtræning. Socialdemokratiet ville ikke kunne støtte et forslag, der ville kunne påvirke arbejdsgivernes adfærd i forhold til beskæftigelse af svage grupper og ledige.

For at nå op på de skønnede 262 mio. kr. i besparelser, som forslaget indeholder, foreslås det også, at beskæftigelseskravet hos den aktuelle arbejdsgiver nedsættes fra 13 uger og 120 timers beskæftigelse til 8 uger og 74 timers be-

skæftigelse. Det vil jo medføre, at en ny gruppe af arbejdsgivere selv vil skulle dække de første 2 ugers sygefravær, og det skønnes at indbringe ca. 108 mio. kr. til statskassen om året.

Til sidst er der så tale om en skønnet indtægt på ca. 10 mio. kr. fra besparelser på barseldagpengene. Modsat de andre forslag er der her tale om en fleksibel barselorlovsordning, som vil tilgodese virksomhedernes og i mange situationer også de ansatte nøglepersoners muligheder for uden at miste retten til barseldagpenge efter de 14 dages pligtlov at kunne arbejde i begrænset omfang mod fradrag i dagpengene i de dage, hvor der arbejdes.

Som før nævnt er det et forslag, som indgår i det samlede finanslovforslag for år 2000, og jeg håber meget, at andre ansvarlige partier også kan se det hensigtsmæssige i den prioritering af besparelserne, som regeringen her har fremlagt.

Socialdemokratiet kan støtte lovforslaget.

Eva Kjer Hansen (V):

Den socialdemokratiske ordfører var inde på, at besparelserne ikke må ramme de svage og de ledige, men vi kan jo få en interessant diskussion om, hvordan man definerer, hvem de svage er, og dér kan det jo mange gange komme på tale, at netop mindre, selvstændige virksomheder i virkeligheden hører til blandt nogle af de mest udsatte og nogle af de hårdest ramte.

Så jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører: Hvis man skal finde besparelser, hvorfor er det så lige netop den gruppe, der skal rammes?

Altså hvad er det for nogle prioriteringer, Socialdemokratiet foretager, når man vælger, at lige netop den her gruppe skal rammes af en ekstra regning på 250 mio. kr.? Det vil jeg gerne have uddybet.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu er det jo karakteristisk for denne her blandede sammen-type lovforslag, at så kommer spørgsmålene i hver sin boldgade. Det, jeg vil spørge den socialdemokratiske ordfører om, er, om man opfatter barselorlov som en ret eller en pligt. Og jeg er meget interesseret i svaret, fordi tonen, der ligger i svaret, vil være afgørende for vores stilling til det her.

Jeg hørte det sådan, at den socialdemokratiske ordfører sagde, at når man ville gøre barselorloven mere fleksibel, så var det af hensyn til virksomhederne, som derved kunne få nogle